

30.7.2024

לכבוד
מר יצחק בן דויד, יו"ר הוועדה למתן היתרי הזרמה לים
חברי הוועדה למתן היתרי הזרמה לים

כבודכם,

הנדון: דרישה לבחינת חלופות להזרמת חנקות למפרץ אילת

עמותת צלול מבקשת מהוועדה למתן היתרי הזרמה לים לדרוש מחברת מ"קורות" ו"רשות המים" להציג בפניה חלופות להזרמת החנקות למפרץ אילת. לא יעלה על הדעת שבסוגיה שהיא כה קריטית לקיומן של שוניות האלמוגים במפרץ אילת - החלופה היחידה המונחת בפני הוועדה היא של הזרמת חנקות למפרץ, תוך התעלמות מיתר החלופות.

בפברואר 2024 דחתה הוועדה למתן היתרי הזרמה לים את בקשת "מקורות" להתיר לה להגדיל את כמות החנקות המוזרמות לים על רקע ההכרח למנוע את הגדלת עומס המזהמים המוזרמים למפרץ שכבר עתה עוברת את הרף שעל פי ועדת מומחים אין לעבור אותו. אלא שעתה חזרה הבקשה לשולחן הוועדה מבלי ש"מקורות" ו"רשות המים" הציגו נתונים מוצקים שיצדיקו את בקשתם - חוץ מאשר הצורך בתוספת מים להשקיה חקלאית, שהיה ידוע כבר קודם לכן, וגם מבלי להציג חלופות. יש לציין שבזמן שבששת החודשים שחלפו בין פברואר 2024 לאוגוסט 2024 יכלו מקורות ורשות המים למצוא חלופות ולהביא אותן לדיון. מבדיקה שערכה "צלול" בקרב מומחים המכירים היטב את הנושא ואת ההידרולוגיה של דרום הערבה עולה שקיימות מספר חלופות שחובה לבחון את התכונות התכנוניות והכלכלית בפרק זמן סביר.

1. **זירוז מיזם Seakura עם מקורות** - ידוע ל"צלול" שהמיזם עבר אישור של ועדת היגוי. כדי להקים את המיזם לספיחה של 8 – 10 טון חנקן דרוש שטח של 50 דונם. עוד ידוע שקיימת תב"ע מאושרת, להקמת בריכות לגידול אצות, בשטח של 18 דונם, בסמוך לאזור הפיילוט. להבנתנו ניתן להקים את המיזם בתוך מספר חודשים עם התחייבות החברה לספיחה של שני מיליון טון חנקות בשלב ראשון.
2. **איזוי רכז ההתפלה** – שימוש באגן סגור (פליה) שאינו מחלחל ואינו מתנקז למפרץ אליו יועברו התמלחות בהמטרה או הצפה. כדי למנוע הגעת מזהמים לים בעת שטפון חריג, אפשר להקים סוללת הגנה לאגן. מיזם מסוג זה פעל במתקן ההתפלה ב"קציעות". חשוב להזכיר - מדובר בפרויקט לשנה עד שנתיים - עד להקמת מתקן ההתפלה או עד להשלמת מתקן ספיחת חנקות של חברת Seakura עם מקורות.
3. **החדרה לשכבה עמוקה** – בסמוך למעבר "רביץ" נמצא קידוח בעומק של כ-400 מטר (אילת 115) שאינו בשימוש בשל מליחותם הגבוהה של המים ומשמש לניטור. יש לבדוק האם אפשר להחדיר את רכז ההתפלה לקידוח זה לתקופה קצובה של שנה או שנתיים.
4. **איתור קידוחים ישנים** – ברחבי הערבה קידוחים שננטשו שאפשר יהיה להחדיר באמצעותם את רכז ההתפלה, לתקופה קצובה של שנה עד שנתיים.
5. **איתור קידוחים עם פחות ניטרטים במרחב ערבה דרומית** - ל"צלול" ידוע שקיימים מספר קידוחים מסוג זה שלא קודמו בשל סיבות בירוקרטיות או טכניות שאפשר להסדירם בפרק זמן של מספר שבועות עד חודשים ספורים. שאיבת מים מקידוחים אלה תקטין את כמות החנקות.

6. **צמצום צריכה באילת ובקיבוצים** - לטווח הקצר של החודשים הקרובים מציעה "צלול" לקיבוצים, עיריית אילת ותאגיד עין "נטפים" להגיע להסכם לצמצום הצריכה ביתית והצריכה לגינון ציבורי ולהעביר את המים הנחסכים להשקיה חקלאית, תוך שיפוי תאגיד בעבור העברת מים מהעיר לשימוש חקלאי.

אם משרד החקלאות, "מקורות" ורשות המים רוצים לספק מים לחקלאות ביישובי הערבה, שיש לה חשיבות רבה, מוטלת עליהם המשימה לעשות זאת בלי לפגוע בשוניית האלמוגים הרגישה והנדירה במפרץ אילת. אי חיפוש חלופות משמעותו סכנה עצומה למפרץ אילת ולשוניית האלמוגים שיש לה חשיבות מקומית ועולמית רבה. **אל מול הכדאיות הכלכלית של כל אחד מהפתרונות יש להעמיד את ערכן של שוניית האלמוגים שלא יסולא בפז.** "צלול" מבקשת מהוועדה לדחות את הדיון ולא לאשר הגדלה של כמות החנקות המותרת עד ש"מקורות" ורשות המים יציגו את החלופות השונות.

בכבוד רב ובברכה,
מור גלבוץ, מנכ"ל